

Besluit tot aanwijzing gemeentelijk monument

GM057 | Markt 1 | 6161 GE Geleen

Burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen,

overwegende:

- dat naast de door het rijk aangewezen en op grond van de Monumentenwet beschermde rijksmonumenten, er in de gemeente ook cultuurhistorisch waardevolle gebouwen of bouwwerken zijn gelegen, die weliswaar niet van rijksbelang zijn, maar wel een beeld geven van de plaatselijke ontwikkelingen en historie;
- dat een aantal jaren geleden is gestart met de inventarisatie van gebouwen en bouwwerken die belangrijk zijn voor de historie, identiteit en het karakter van Sittard-Geleen;
- dat uit de inventarisatie door de Monumentencommissie Sittard-Geleen een selectie is gemaakt;
- dat hierbij de criteria schoonheid, betekenis voor de wetenschap en cultuurhistorische waarde zijn gehanteerd;
- dat per object een redengevende omschrijving is vervaardigd, waarin naast een omschrijving van het object, tevens de motivatie voor selectie is opgenomen;
- dat het voornemen tot aanwijzing en de redengevende omschrijving van het genoemde object, overeenkomstig het bepaalde in artikel 4.2 van de Verordening "Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008", voor advies zijn voorgelegd aan de Monumentencommissie;
- dat de Monumentencommissie op 13 mei 2008 heeft geadviseerd om over te gaan tot aanwijzing van het bovenvermelde object tot gemeentelijk monument;
- dat de eigenaren, hypothecaire schuldeisers en anderszins zakelijk gerechtigden bij schrijven van 19 juni 2008 in kennis zijn gesteld van het voornemen tot de aanwijzing als bedoeld in artikel 4.3 van de Verordening "Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008" en voorts op grond van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, publicatie van het voornemen tot aanwijzing heeft plaatsgevonden in het plaatselijke huis- aan huisblad "De Trompetter" van 25 juni 2008;
- dat het college van burgemeester en wethouders overeenkomstig de bepalingen in afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht eenieder in de gelegenheid heeft gesteld zienswijzen ten aanzien van het ontwerp-besluit tot aanwijzing van het object Markt 1 te Geleen naar voren te brengen;
- dat voor het aan te wijzen object geen zienswijzen zijn ingediend;

gelet op:

de verordening "Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008";

besluit:

Het object Markt 1 te Geleen op het perceel kadastraal bekend GLN00 sectie A nummer(s) 11505 aan te wijzen tot gemeentelijk monument als bedoeld in artikel 4.1 van de verordening "Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008, waarbij voor de motivatie van de aanwijzing wordt verwezen naar de waardestelling in de redengevende omschrijving die als bijlage aan dit besluit is toegevoegd en onlosmakelijk deel uit maakt van dit besluit.

Sittard, 27 oktober 2008,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard-Geleen
namens dezen,
Teamleider Ruimtelijk Ontwerp,

E.F.W.M. Limpens BNT

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u volgens de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht, binnen zes weken, na datum van verzending van deze brief, beroep instellen bij de Arrondissementsrechtbank te Maastricht, sector bestuursrecht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht.

Het beroepschrift dient ondertekend te zijn en tenminste het volgende te bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen u in beroep gaat;
- de gronden van het beroep.

Indien u een beroepschrift heeft ingediend, kunt u ook op grond van artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht, de voorzieningenrechter van de Arrondissementsrechtbank te Maastricht verzoeken een voorlopige voorziening te treffen, indien u van mening bent dat onverwijlde spoed dat, gelet op de betrokken belangen, vereist! U kunt dit verzoek richten aan: de voorzieningenrechter van de Arrondissementsrechtbank te Maastricht, sector bestuursrecht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht.

De gegevens van het object worden na aanwijzing opgenomen in het gemeentelijke monumentenregister, de gemeentelijke basisadministratie en eveneens doorgegeven aan het Kadaster te Roermond.

Kerngegevens gemeentelijk monument:

Monumentnummer	: GM057
Naam monument	: gemeentehuis
Adres	: Markt 1
Postcode en plaats	: 6161 GE Geleen
Kadastrale aanduiding	: GLN00 sectie A nr(s) 11505
Coördinaten	: x 185904 y 331184
Bouwstijl	: Rationalisme
Kerndatering	: 1922
Oorspronkelijke functie	: gemeentehuis
Huidige functie	: gemeentehuis
Architect	: J.Th.J. Cuypers

Typering van het monument:

Gemeentehuis, in een rationele bouwstijl, gebouwd in 1922.

Historie:

Het gemeentehuis werd in 1922 ontworpen door J.Th.J. Cuypers. Het werd gebouwd in het toen nog open veld tussen de kernen Opgeleen (huidige Oud-Geleen), Krawinkel en Lutterade als aanzet voor een nieuw centrum voor de mijn gemeente Geleen. Het gebouw is later diverse malen uitgebreid in verschillende bouwstijlen.

Ruimtelijke context:

Het object is gelegen in het centrum van Geleen. Het betreft een vrijstaand pand op een ruime verkaveling (plein), terugliggend van de rooilijn.

Bouwmassa:

Het gemeentehuis bestaat uit twee delen: het historisch gedeelte dat in 1922 tot stand is gekomen en de moderne uitbreiding uit 1980 ten zuidwesten hiervan. Het historisch gedeelte heeft een rechthoekige grondslag met een uitgebouwde middenpartij ter plaatse van de voorgevel en een tweede uitbouw tegen de rechter zijgevel. Het pand telt drie bouwlagen onder een hoogoplopend schilddak, dat de nok evenwijdig aan de straat heeft. Het gebouw heeft een traditionele indeling met een parterre, de representatieve bel-etage, een eerste verdieping en een tweede danwel zolderverdieping. De oudbouw is met een glazen loopbrug op het niveau van de eerste en tweede verdieping met de nieuwbouw verbonden.

Dak:

Het schilddak van de hoofdbouwmassa is gedekt met grijze (opnieuw) verbeterde Hollandse pannen en is voorzien van een houten bakgoot met brede overstek. Er zijn twee forse, taps toelopende schoorstenen op de hoeken van de nok van het dak. Daartussen is een imposante dakruiter geplaatst met het uurwerk van het stadhuis. De dakruiter heeft een ingezwenkte top en is geheel bekleed met lood.

Gevels:

Het pand is opgetrokken in roodbruine baksteen, gemetseld in kruisverband en platvol gevoegd.

Voorgevel:

De voorgevel is symmetrisch van opzet, telt zeven venster- of gevelassen en heeft een risalerende middenpartij. Deze middenpartij telt vier bouwlagen. De gevel is geplaatst op een plint die bestaat uit plastisch metselwerk van horizontale lijsten van telkens drie lagen hoog, afgewisseld met een diep teruggelegde laag bakstenen.

In tegenstelling tot de aangrenzende geveldelen die geled zijn door lisenen, is de risalerende middenpartij uitgevoerd in vlak muurwerk. Twee trappen leiden vanaf de zijkant naar het bordes dat zich op het niveau van de bel-etage bevindt. Drie grote gevelopeningen met ingesnoerde bovenkant voorzien het bordes van licht. De balustrades zijn in natuursteen uitgevoerd. De nog oorspronkelijke houten deur vormt de officiële toegang tot het stadhuis. Links en rechts hiervan bevindt zich een liggend venster met twee houten ramen. Onder het bordes bevindt zich een toegang tot de parterre. Aan weerszijden van de originele houten deur is een mededelingenbord. Op het niveau van de eerste verdieping bevindt zich op de centrale middenas het licht gebogen, kunststenen balkon, bereikbaar via brede, openslaande houten deuren (origineel). Links en rechts zijn smalle, staande ramen die ten opzichte van het omliggende opgaand muurwerk verdiept zijn teruggelegd. De naar voren springende rollagen boven de gevelopeningen vormen een opmaat naar de raampartij op de tweede of zolderverdieping. Hier is een reeks van negen smalle staande ramen aangebracht. Elk raam heeft een tweedeling in een onder- en bovenraam, van elkaar gescheiden door een zware, natuurstenen latei. De reeks vensters is gevat in een betonnen omlijsting die aan de bovenzijde trapsgewijs uitloopt. In het midden is het wapen van Geleen als reliëf in natuursteen geplaatst. De middenpartij eindigt met een opgemetselde getrapte gevelopstand in het midden, voorzien van natuurstenen dekplaten. De hoeken zijn eveneens door klimmend metselwerk met dekplaten geaccentueerd.

De buitenste geveldelen zijn geled door lisenen die over de volle hoogte van de drie bouwlagen doorlopen. Beide geveldelen zijn twee vensterassen breed. Ter hoogte van de parterre heeft de voorgevel aan weerszijden lage dubbele ramen (origineel) met een boven- en onderraam in houten kozijnen. Op de bel-etage en de eerste verdieping zijn hoge houten, nog originele kruisvensters geplaatst. Alle gevelopeningen hebben gemetselde raamdorpels en hoge gemetselde rollagen als bovenbeëindiging. De gevel eindigt met een bakgoot met overstek. In het dak zijn diverse dakkapellen opgenomen (origineel) met dubbele houten ramen.

Rechter zijgevel:

De rechter zijgevel is symmetrisch van opzet, telt vijf venster- of gevelassen en heeft net als de voorgevel een risalerende middenpartij met een torenachtig karakter. Deze uitbouw bevat het centrale trappenhuis van het stadhuis. De plint is identiek aan die van de voorgevel.

De uitbouw heeft lisenen op de hoeken. Op vijf niveaus is telkens een reeks van vier smalle hoge gekoppelde vensteropeningen, slechts gescheiden door een smalle penant. De ramen zijn uitgevoerd als glas-in-lood. De onderdorpels zijn gemetselde afzaten, de bovenbeëindiging van de vensteropeningen wordt gevormd door een doorlopende hoge rollaag. De uitgebouwde middenrisaliet eindigt met een bakgoot met forse overstek, waarboven een dwarskap die aansluit op het schilddak van het hoofdvolume.

De buitenste traveeën hebben, gelijk aan de voorgevel, een verticale geleiding door middel van lisenen. Opmerkelijk zijn de twee dichtgemetselde bogen ter hoogte van de parterre links van de middenpartij, waarin oorspronkelijk dubbele poortdeuren aanwezig waren. In de rechter twee traveeën zijn hoog in de gevel tweemaal twee kleine vensteropeningen. De houten, nog originele ramen zijn voorzien van diefijzers: oorspronkelijk bevonden zich in deze hoek van het gemeentehuis enkele cellen. De ramen ter hoogte van de bel-etage en de eerste verdieping zijn net als bij de voorgevel uitgevoerd als houten kruisvensters. De gevel

eindigt ook hier met een brede bakgoot met overstek. Links en rechts van de torenachtige middenpartij is op zolderniveau een dakkapel met dubbele ramen.

Interieur:

Het interieur is niet geïnteriseerd.

Erfafscheiding:

Niet van toepassing.

Bijzondere onderdelen:

Het balkon, de wapenstein, de originele ramen en deuren, het glas-in-lood van het trappenhuis, de met lood beklede dakruiter en bijbehorend uurwerk.

Waardestelling:

Het object is van belang wegens zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap, cultuurhistorische waarde en meer in het bijzonder vanwege:

- de architectuurhistorische betekenis in relatie tot de esthetische kwaliteit van het ontwerp.
- de architectonische gaafheid van het exterieur.
- als een plaatselijke uiting van een belangrijke (landelijke) architectuurstroming.
- het gebouw behoort tot het oeuvre van een belangrijke plaatselijke architect
- het object is ruimtelijk bepalend c.q. markant voor de omgeving.
- de betekenis van het object als onderdeel van de nederzettingsstructuur, waarbij het oorspronkelijke beeld herkenbaar is gebleven.
- het bijzondere materiaalgebruik en de bijzondere detaillering.
- de architectuurhistorische, typologische en functionele zeldzaamheid in relatie tot de gaafheid van het object.
- de betekenis voor de plaatselijke geschiedenis als uitdrukking van een bestuurlijke ontwikkeling.

Bescherming:

Het exterieur van de bouwmassa. De aanbouw aan de westzijde is uitgesloten van bescherming.

Foto's

Kaart met bescherming

